

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 05, mei 2019

■ Economie

Gelijkheid, solidariteit, waardigheid: de
weg naar sociale rechtvaardigheid

Groepsaankoop elektriciteit en gas:
uitbreiding CREG-bevoegdheden

■ Ondernemingen

Preventie van burn-out: welke therapie?

■ Sociaal beleid

Leefijdsvoorwaarde inschakelingsuitkeringen
schendt het standstill-beginsel

■ Sociale ombuds

Rekenhof: "flexi-jobs gaan ten koste
bestaande tewerkstelling"

■ Echo regio Brussel

Forum Brise: Wie betaalt de transitie?

■ Echo regio Vlaanderen

Rechtvaardig woonbeleid moet
topprioriteit zijn voor volgende regering

■ Echo regio Wallonië

Kwestie overheidsschuld centraal
plaatsen in openbaar debat

■ Europa & Internationale relaties

CETA: wettelijk maar dodelijk

Rana Plaza: never again!

ECHO download:
www.abvv.be/publicaties
ECHO per mail:
patsy.delodder@abvv.be

WWW.ABVV.BE

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en
français www.fgtb.be/publications

Het Europa dat we willen

Op de vooravond van de Europese verkiezingen en het congres van het Europees Vakverbond moeten we de balans opmaken. Meer nog: het is ook de gelegenheid om ons vakbondsproject te bepalen voor het Europa dat we willen.

Men zegt dat de economische situatie in de EU de laatste maanden licht is opgeklaard. De blinde besparingsmaatregelen worden stilaan meer betwist, zelfs binnen de Europese instellingen zelf. Er liggen enkele sociale doorbraken op tafel: de afkondiging van de Europese pijler voor sociale rechten, de herziening van de detacheringsrichtlijn, de oprichting van de Europese Arbeidsautoriteit en de uitbreiding van het ouderschapsverlof naar alle Lidstaten. Zelfs al zijn we niet altijd volledig tevreden over deze voorstellen, ze hebben wel de verdienste dat ze het sociale domein en de solidariteit opnieuw op de Europese agenda plaatsen.

Globaal genomen is de situatie allesbehalve schitterend. Zowat overal duiken openlijk xenofobe en extreemrechtse partijen op, die de democratie in het gedrang brengen. De ongelijkheid neemt toe in en tussen de lidstaten. We kampen bovendien nog steeds met het ultraliberale beleid van de 'grote Europese markt' dat werknemers tegen elkaar uitspeelt en de verschillende systemen van sociale zekerheid aanvalt. En dat de perspectieven van een fiscale harmonisering – die nochtans meer dan ooit nodig is – op de lange baan schuift.

Vandaag hebben we een nieuw, resoluut rechtvaardig en egalitair Europees project nodig. Europa zal immers sociaal zijn of niet zijn. We willen vandaag bovendien een ander Europa, niet minder Europa.

Het sociale Europa waarvan sprake is, is een Europa dat de toenemende precarisering van de tewerkstelling bestrijdt. Die precarisering treft vooral jongeren, vrouwen en migranten. Een Europa waar de sociale dialoog en de collectieve onderhandelingen worden gerespecteerd en worden versterkt op Europees niveau en in de lidstaten. Het is ook een Europa met opwaartse harmonisering van de verschillende sociale en fiscale beleidslijnen om de strijd aan te binden tegen sociale en fiscale dumping. Het is bovendien een Europa dat investeert in rechtvaardige transities, met een duurzaam industrieel beleid. Het Europa dat we willen, is een Europa dat een progressief en duurzaam internationaal en handelsbeleid verdedigt en een rechtvaardiger migratiebeleid voorstaat.

De uitdagingen zijn enorm maar samen hebben we voorstellen om hieraan het hoofd te bieden. Het congres van het Europees Vakverbond (EVV) dat 90 vakbonden en tien Europese vakbondsfederaties verenigt, vond plaats net vóór de Europese verkiezingen, van 21 tot 24 mei in Wenen, en bood ons de kans om ons project voor Europa in de kijker te zetten en alle progressieve krachten hiervoor te bundelen.

Herziening NACE-codes – raadpleging

De voortdurend wijzigende economische structuur en nieuwe technologieën doen nieuwe economische activiteiten en producten ontstaan. Twee voorbeelden: de uitbreiding van IT-activiteiten en de ontwikkeling van elektronische platformen.

Daarom hebben de EU-lidstaten beslist een procedure op te starten om de nomenclatuur van de economische activiteiten NACE Rev. 2 te herzien. Die dateert uit 2006.

In het kader van deze procedure wordt de Hoge Raad voor de Statistiek (waarvan het ABVV lid is) geraadpleegd. Daarbij kunnen verschillende voorstellen of suggesties worden geformuleerd.

Mogelijke voorstellen:

- Aanmaak van een nieuwe NACE-code
- Samenvoeging van verschillende NACE-codes
- Opsplitsing van een NACE-code
- Verbeteringen of aanpassing aan de toelichting bij de nomenclatuur NACE
- Andere voorstellen of suggesties

Ter illustratie vind je hieronder een concreet voorbeeld van herziening van een code

NACE Rev.2 code : C – verwerkende industrie

Omschrijving van het probleem: aanmaak van een aparte code voor de productie van fotovoltaïsche panelen en uitrustingen. De sector van de fotovoltaïsche energie is in volle groei en dit moet weerspiegeld worden in de NACE-codes.

Soort wijziging: nieuwe code

Voor meer informatie en/of een voorstel tot herziening van een code: neem contact op met giuseppina.desimone@abvv.be.

ECONOMIE

Gelijkheid, solidariteit, waardigheid: de weg naar sociale rechtvaardigheid

Aan de vooravond van de verkiezingen van 26 mei organiseerden het ABVV en de socialistische mutualiteiten – Solidaris en de Socialistische Mutualiteiten – een colloquium rond ongelijkheid. Een panel van experts en zo'n 150 personen uit de vakbondswereld en de ziekenfondsen waren aanwezig.

De tussenkomsten van de experts kunnen in drie grote thema's ondergebracht worden:

1. De stijging van de maatschappelijke ongelijkheid (sociale ongelijkheid, ongelijkheid op het vlak van de gezondheid, ongelijke toegang tot het werk, enzovoort)
2. De middenklasse onder druk
3. Het belang van collectief overleg om de ongelijkheid terug te dringen en een betere verdeling van de rijkdom te bevorderen

Enkele interpellierende vaststellingen:

Wat betreft de stijging van de ongelijkheid: Leila Maron, experte bij Solidaris, zette de sociale ongelijkheid op vlak van gezondheid in de verf. Dit begrip verwijst naar het feit dat de gezondheidstoestand verschilt in functie van de sociale positie (scholingsgraad, inkomen en/of het socio-economisch statuut). De levensduurte en de sterfte vóór 65 jaar bijvoorbeeld treffen de armste personen dubbel. Deze groep lijdt ook dubbel zoveel aan suikerziekte. Ook de middenklasse stelt tegenwoordig medische zorg uit om financiële redenen.

Groepsaankoop elektriciteit en gas: uitbreiding CREG-bevoegdheden

Onder impuls van het ABVV overhandigde de Adviesraad van de CREG eind februari een advies aan de regering met betrekking tot de nood aan transparantie in het kader van groepsaankopen. In het kader van een studie over dit onderwerp, stipte de CREG immers aan dat een groepsaankoop geen waarborg is voor goedkopere prijzen. In het kader van dit advies steunde de Adviesraad de vraag van de CREG tot uitbreiding van zijn bevoegdheden inzake opvragen van gegevens bij de organisatoren van groepsaankopen.

Om de consument in staat te stellen om, in een vrijgemaakte markt, een weloverwogen keuze te maken inzake energieleverancier, is het bovendien essentieel dat die toegang heeft tot objectieve, volledige en begrijpelijke informatie. In dit kader heeft de Adviesraad

Uit recente studies blijft dat de middenklasse steeds meer onder druk staat: stijging van het aantal werkende armen in ons land (werken beschermt je niet langer tegen armoede), of van zij die zich geen huis meer kunnen veroorloven, of een weekje jaarlijkse vakantie per jaar ...

De heer Ghesquière, doctor in politieke en sociale wetenschappen, toonde aan dat hoe groter de dekking via cao's, hoe kleiner de ongelijkheid. De aanwezigheid van vakbonden in een land (en in een bedrijf) doen de ongelijkheid dalen. Sociale dialoog zorgt ervoor dat rijkdom binnen het bedrijf beter verdeeld wordt.

Als afsluiter hebben de socialistische mutualiteiten en het ABVV een gemeenschappelijke verklaring getekend. De tekst omvat drie centrale eisen:

- fiscale rechtvaardigheid
- herstelde koopkracht
- het einde van sociale ongelijkheid en gezondheidsongelijkheid

De slideshow en de gemeenschappelijke verklaring vind je op www.abvv.be

giuseppina.desimone@abvv.be

giuseppina.desimone@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Preventie van burn-out: welke therapie?

Een recent artikel in de krant l'Echo heeft het over post-traumatische therapie tegen de toename van burn-outs. Deze nieuwe manier om burn-out te verzorgen heet 'insourcing'. De aanpak van Elke Van Hoof, hoogleraar aan de VUB, leidt patiënten gemiddeld binnen drie maanden (in plaats van de gebruikelijke zes maanden) terug naar de werkvloer. De techniek zou de arbeidsongeschiktheid bij getroffen werknemers met de helft kunnen verminderen en een echte besparing opleveren.

Bij insourcing is werkhervatting van bij aanvang een focus en is werk een belangrijke factor van herstel. "De directe focus op werk vormt geen barrière voor de behandeling, maar is in tegendeel de factor die zeer goede resultaten oplevert. Een belangrijke stap in het traject is nu net weer zingeving vinden. Je kan niet volledig herstellen als je je niet nuttig voelt", verduidelijkt Elke Van Hoof.

Volgens de RIZIV-statistieken waren er op 30 juni vorig jaar 24.292 loontrekkende werknemers minstens een jaar arbeidsongeschikt door een burn-out. Bij dit aantal zouden we eigenlijk nog alle werknemers moeten toevoegen die sinds minder dan een jaar arbeidsongeschikt zijn omwille van een burn-out. Over die statistieken beschikken we helaas niet.

Het artikel bevestigt dat burn-out kan worden beschouwd als trauma, wat aantoont dat werk of beter de arbeidsorganisatie, in bepaalde gevallen aan de oorsprong van een psychisch trauma kan liggen.

We herinneren eraan dat 80 procent van de 14.505 respondenten op onze ABVV-enquête over de werkvoorwaarden (2017) vindt dat de werkorganisatie gevolgen heeft (of kan hebben) voor de lichamelijke of geestelijke gezondheid. Meer en meer studies – waaronder ook het RIZIV-jaarverslag 2017 – houden rekening met een verband tussen stress, arbeidsvoorwaarden en langdurige arbeidsongeschiktheid. Toch wordt professionele uitputting (burn-out) niet als een beroepsziekte beschouwd.

Hierbij dient ook vermeld dat meer en meer elementen erop wijzen dat werkgerelateerde organisatorische factoren ook oorzaak kunnen zijn van kanker (Nordic Occupational Cancer Study, NOCCA).

Ook al is het positief dat er therapieën ontwikkeld worden om slachtoffers van deze ziekte te helpen bij hun genezing zodat ze het werk kunnen hervatten, willen wij toch benadrukken dat er eerst en vooral moet worden gesleuteld aan het werk en aan de arbeidsorganisatie en dat preventie het allerbeste instrument is.

Vanuit politiek oogpunt blijft het ABVV eisen dat burn-out als beroepsziekte erkend wordt.

bruno.melckmans@abvv.be

Project burn-out IPA 2017-2018: tweede cyclus

Het IPA-project van de NAR met betrekking tot de preventie van burn-out wordt vernieuwd.

Ter herinnering: de steun aan pilootprojecten inzake primaire preventie van burn-out is een initiatief van de sociale gesprekspartners dat zich inschrijft in de uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2017-2018, waarbij voorrang wordt verleend aan de problematiek rond burn-out.

Er staat al een PDF-versie van de formulieren voor aanvragers (bedrijven en sectoren) en begeleiders op de site (www.cnt-nar.be), zodat bedrijven en sectoren hun aanvraag kunnen voorbereiden. Maar de link naar de online formulieren zal pas aan het begin van de periode van indiening toegevoegd worden en actief zijn, dus vanaf 1 juni 2019.

Er werden aan de hand van opgedane ervaring verduidelijkingen aan de vragenlijsten aangebracht door vier academische deskundigen. Een rooster ter analyse van de ingediende dossiers zal het werk vergemakkelijken en de beslissingen homogeniseren.

*Dossiers kunnen van 1 juni tot 31 juli ingediend worden via de site van de NAR:
www.preventburnout-nar-cnt.be.*

Halftijds pensioen komt er (voorlopig) niet

Minister van Pensioenen Daniel Bacquelaine is er niet in geslaagd zijn laatste hervorming tot een goed einde te brengen. Maar goed ook, want het halftijds pensioen zoals het werd voorgelegd aan het parlement was geen goede zaak voor werknemers. De voorwaarden waren strenger dan bestaande landingsbanen, het uiteindelijk pensioen viel lager uit en er waren heel wat effecten op andere stelsels die niet geregeld waren.

Daags voor de stemming van het wetsvoorstel over het halftijds pensioen verstuurden we, samen met het ACV en het ACLVB, een brief aan alle parlementairen. We wilden hen nogmaals wijzen op de vernoemde pijnpunten net als op het feit dat het Beheerscomité van de Federale Pensioendienst zich unaniem negatief had uitgesproken over het voorstel. De brief hielp om sommige oppositiepartijen over de brug te krijgen om amendementen in te dienen.

Ter zitting diende de linkse oppositie dan amendementen in om de pijnpunten recht te trekken. Ze vroegen ook het advies van de Raad van State. Dit advies kan niet meer tijdig ingewonnen worden, wat betekent dat het halftijds pensioen niet meer gestemd wordt vóór de verkiezingen.

Dit was het laatste wapenfeit van minister Bacquelaine. Een zoveelste mislukking. De pensioenhervormingen onder deze regering werden gekenmerkt door een gebrek aan overleg en draagvlak. Keer op keer werden adviezen van vakbonden en werkgevers genegeerd. Het zijn vooral werknemers met een onregelmatige loopbaan en met een zwaar beroep die een zware prijs betalen.

■ SOCIAAL BELEID

Leeftijdsvoorwaarde inschakelingsuitkeringen schendt het standstill-beginsel

Het ABVV Luik behaalde een belangrijke overwinning in de strijd tegen de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen. Het Luikse Arbeidshof verklaart in een uitvoerig gemotiveerd arrest de leeftijdsvoorwaarde ongrondwettig wegens de schending van het standstill-principe.

ABVV-lid L.D. volgde universitaire studies van 2007 tot 2014 en schreef zich op 20 september 2014 in als werkzoekende en na de beroepsinschakelingstijd (BIT) vraagt ze op 17 september 2015, een maand voor haar 26ste verjaardag, inschakelingsuitkeringen aan. Op 1 december 2015 ontvangt ze een weigeringsbeslissing van de RVA. Op 1 januari 2015 was immers de maximumleeftijd voor inschakelingsuitkeringen verlaagd van 30 naar 25 jaar. Het ABVV trekt met haar dossier naar de rechtbank.

De arbeidsrechtbank oordeelt dat het KB onwettig is, en dat op vier gronden:

- Er had een volwaardig advies van de raad van state gevraagd moeten worden; er werd onterecht gebruik gemaakt van de procedure bij hoogdringendheid;
- De overgangsmaatregelen in het KB waren ontoereikend. Op die manier had het KB onrechtstreeks terugwerkende kracht.
- Schending van het standstill-beginsel, aangezien er een achteruitgang is in de sociale bescherming zonder dat hiervoor een redelijke verantwoording wordt gegeven;
- Schending van het privéleven doordat de regeling de studiekeuze beïnvloedt.

De arbeidsrechtbank vernietigt de weigeringsbeslissing van de RVA en beveelt dat uitkeringen worden toegekend vanaf 17 september 2015 (arbrb Luik, 13 juni 2017, A.R. 15/7740/A). De RVA tekent beroep aan tegen deze uitspraak.

Het arbeidshof ziet geen graten in de procedure van hoogdringendheid. Het hof gaat uitgebreid in op de rechtspraak en rechtsleer over het standstill-beginsel, en voert een toetsing uit in drie stappen: (1) is er een gevoelige achteruitgang in de rechtsbescherming, (2) is deze gemotiveerd door redenen van algemeen belang en (3) is de achteruitgang in bescherming proportioneel tegenover het nagestreefde doel van algemeen belang.

Het hof stelt een gevoelige achteruitgang van de bescherming vast. Op het moment

dat L.D. zich inschreef als werkzoekende, mocht zij ervan uitgaan dat ze na haar BIT uitkeringsgerechtigd zou zijn. Pas na het doorlopen van de BIT moest ze vaststellen dat ze geen recht had op uitkeringen. Het hof aanvaardt dat de budgettaire doelstellingen en het bevorderen van de inschakeling van jongeren op de arbeidsmarkt gerechtvaardigde doelstellingen vormen, maar die doelstellingen worden onvoldoende uitgewerkt en toegelicht. Zo werd niet verduidelijkt hoeveel men hiermee hoopte te besparen, hoeveel jongeren door deze maatregel geraakt zouden worden, wat de impact op de tewerkstelling van jongeren zou zijn ... Er werd geen rekening gehouden met het feit dat deze maatregel jongeren kan afremmen om te kiezen voor langere studies, ook als dit hun kansen op de arbeidsmarkt zou bevorderen. Tot slot meent het hof dat de overgangsregeling ontoereikend is. Het hof oordeelt dan ook dat de maatregel disproportioneel is en dus het standstill-beginsel schendt (arbh. Luik, 25 maart 2019, AR 2017/AL/441)

Het is nog niet duidelijk of de RVA cassatieberoep zal aantekenen. Wordt het arrest niet verbroken, dan heeft het in de eerste plaats belang voor jongeren voor wie de voorwaarden wijzigden tijdens hun studies of tijdens hun beroepsinschakelingstijd en tussen 25 en 30 jaar zijn op het moment van hun uitkeringsaanvraag. We kunnen immers niet met zekerheid stellen dat het hof op dezelfde manier zou oordelen over de situatie van jongeren die voor aanvang van hun studies wisten dat de duur van hun studie hun recht op uitkeringen beïnvloedt. Maar zelfs als de groep 'begunstigden' van deze uitspraak beperkt zou zijn, is het een belangrijk arrest omwille van de uitgebreide motivatie, en opnieuw een stap vooruit in de strijd tegen de beperking van de inschakelingsuitkeringen.

astrid.thienpont@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Rekenhof: "flexi-jobs gaan ten koste bestaande tewerkstelling"

In 2015 keurde de regering-Michel het zogenaamde 'Horecaplan' goed.

Het omvatte onder meer de invoering van flexi-jobs, specifieke 'overuren voor de horecasector' (bruto-netto overuren) en een verdubbeling van het aantal dagen gelegenhedswerk.

Tegen de invoering van de flexi-jobs en de bruto-netto overuren zijn we met de andere vakbonden naar het Grondwettelijk Hof gestapt. Dit gaf ons in haar arrest nr. 107-2017 van september 2017 echter ongelijk. Het Hof meende dat het risico van verschuiving tussen de statuten beperkt zou zijn.

Gesterkt door de uitspraak, breidde de regering, zonder een ernstige evaluatie van het systeem te maken, de flexi-jobs uit naar een reeks andere sectoren en werden ze ook opgezet voor gepensioneerden. Ondertussen gaan uit liberale hoek zelfs stemmen op om het uit te breiden naar de hele privésector.

Eind maart publiceerde het Rekenhof een vernietigend rapport over de impact van het Horecaplan 2015.

Uit het rapport blijkt onder meer dat:

- er niet gecontroleerd wordt of de grens van 300 (of 360) overuren per werknemer per jaar al dan niet wordt overschreden;
- de grote meerderheid van het arbeidsvolume in de verschillende statuten wordt gepresteerd in horecazaken zonder geregistreerd kassasysteem;
- flexi-jobs niet (uitsluitend) worden gebruikt om pieken en dalen in tewerkstelling op te vangen;
- een derde van de nieuwe flexi-jobs een gevolg zijn van de verschuiving van het bestaand arbeidsvolume in andere statuten richting flexi-jobs;
- de RSZ-inkomsten uit de flexi-jobs teniet worden gedaan door een verlies aan inkomsten uit verschuiving op het niveau van de werknemers.

Het rapport sterkt ons in ons blijvend verzet tegen deze maatregelen.

lander.vanderlinden@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Forum Brise: Wie betaalt de transitie?

De sprekers op het Forum Brise identificeerden op 18 maart drie grote hefboomen om de ecologische transitie te bewerkstelligen en tegelijkertijd de sociale ongelijkheid aan te pakken.

De eerste hefboom die werd besproken door FAIRFIN is de financiële wereld. Hier werden vier actierreinen ontwaard.

- Belfius als publieke bank als investeringsvehikel in transitieprojecten;
- een federaal investeringspact met private partners, waar het publieke geld inspraak en democratisch verantwoording afdwingt;
- de pensioenfondsen uit de tweede en derde pijler uit de oliebedrijven halen;
- het geld dat terugkomt naar de ECB – na jaren van renteloze geldcreatie – terug in de economie pompen, maar deze keer met een verplichte ecologische transitieclausule.

Daarna spraken IEB en Bral over mobiliteit. Deze poneerden de afschaffing van de salariswage, met zijn gender- en sociaaleco-

nomische discriminatie, als absolute voorwaarde voor elke serieuze mobiliteitsvisie. Daarnaast volop inzetten op het openbaar vervoer en de actieve vervoersmodi aantrekkelijker maken in Brussel.

Het FDSS zag in huisvesting een belangrijke hefboom naar duurzame transitie en betere gezondheid voor de Brusselse gezinnen. Door de split incentive op de huurdersmarkt (energiefactuur voor huurder, investeringen door eigenaar) is de energieprestatie van de woningen in Brussel, met zijn grote huurdersmarkt, zeer slecht. Dit veroorzaakt energiearmoede (energiekosten > 11,8 % van het beschikbaar gezinsinkomen na aftrek huurkosten) bij 12,1 procent van de Brusselse gezinnen en verborgen energiearmoede (energieverbruik beperken om financiële redenen) bij 9,9 procent van de Brusselse gezinnen. De oplossing is investeren in de energieprestatie van alle woningen en zwaar inzetten op sociale huisvesting.

kobe.martens@abvv.be

Uitspraak rechtszaak stakingspiket Antwerpen: 26 juni

In de rechtszaak over de syndicale acties die in juni 2016 in het Antwerpse plaatsvonden, valt op 26 juni de uitspraak in hoger beroep dat werd ingesteld tegen het in 2018 uitgesproken vonnis van de Antwerpse rechtbank van eerste aanleg.

De rechtbank achtte Bruno Verlaeck, voorzitter van de Antwerpse afdeling van het ABVV en van de gewestelijke afdeling Antwerpen-Waasland van de Algemene Centrale, schuldig aan het 'kwaadwillig' belemmeren van het verkeer, terwijl hij gewoon zijn fundamentele rechten, het stakingsrecht en het recht op vrije meningsuiting, uitoefende.

Energiearmoede in Brussel

In het kader van het intersyndicaal netwerk Brise, organiseren we op maandag 18 juni van 9 tot 13 uur in de gebouwen van ABVV Brussel (Zwedenstraat 45, Sint-Gillis) een seminarie over energiearmoede in Brussel. De split-incentive, waarbij de huurder de energiekost betaalt en de eigenaar de investeringen de energieprestaties van de woning, heeft een zeer grote impact in Brussel. Met 28 procent van de Brusselse huishoudens (tegenover 21 procent in België) in energiearmoede is deze problematiek primordiaal in het sociaal beleid voor Brussel.

Info en inschrijvingen via kobe.martens@abvv.be

Gratis kwalitatieve kinderopvang - een basisrecht

Studievoormiddag van de Vrouwenraad - 6 juni 2019 in het Vlaams Parlement

Betaalbare, toegankelijke en kwalitatieve kinderopvang is ook voor de Vrouwenraad van primordiaal belang. In de voorbije jaren organiseerden ze enkele rondetafels over laagdrempelige kinderopvang net als een digitale bevraging bij jonge ouders. Steeds opnieuw kwam de vaststelling bovendien dat de meest precaire groep, de alleenstaande moeders, extra onder druk wordt gezet door de verdrievoudiging van de minimumtarieven begin 2016. Nochtans is efficiënte toegang tot kinderopvang een hefboom voor emancipatie en gelijke kansen in het algemeen en voor moeders én kinderen in het bijzonder.

Op donderdag 6 juni stelt de Vrouwenraad tijdens een studievoormiddag in het Vlaams Parlement enkele goede praktijken uit het buitenland voor en reflecteren ze samen met de wetenschappelijke wereld en het middenveld over het gratis toegankelijk maken van kinderopvang (0-3 jaar). Dit in het kader van de strijd tegen kinderarmoede en als ondersteuning voor zowel de werkende als de niet-werkende ouder.

Deelname is gratis. Registreer je via www.vrouwenraad.be.

■ ECHO REGIO VLAANDEREN

Rechtvaardig woonbeleid moet topprioriteit zijn voor volgende regering

Al jaren woedt in Vlaanderen een wooncrisis. Het sociale woningaanbod is nog steeds mager, één Vlaams huishouden op vijf kampt met betaalbaarheidsproblemen en 17% van de private huurders woont in een woning van zeer slechte kwaliteit. Kwetsbare huishoudens worden het hardst getroffen. 25 middenveldorganisaties, waaronder het Vlaams ABVV, en 40 academici vragen met 'de Woonzaak' om werk te maken van een rechtvaardiger woonbeleid.

5 jaar woonbeleid bracht weinig verandering

In 2018 telt Vlaanderen 72% eigenaar-bewoners, 19% private huurders en 7% sociale huurders. Deze verdeling is ongewijzigd sinds 2013. Een eigen woning verwerven wordt voor de laagste inkomensgroepen alsmoer moeilijker: de helft is in 2018 eigenaar, in vergelijking met 63% in 2005.

Eén op vijf Vlaamse huishoudens besteedt meer dan 30% van zijn inkomen aan woninguitgaven. Vooral private huurders vormen een kwetsbare groep: 52% loopt een financieel risico, tegenover 27% van de eigenaars met een hypotheek en 23% van de sociale huurders. Mensen met een laag inkomen, migranten, eenoudergezinnen en sociale huurders die tot de jongste groep behoren (18-34 jaar) zijn het grootste slachtoffer.

Hoewel het aandeel Vlaamse woningen van goede kwaliteit er de afgelopen jaren op is vooruit gegaan (van 70 naar 77%), blijft er een harde kern van slechte woningen, vooral in de grootsteden. De verschillen tussen eigenaars en huurders zijn groot. 16% van de private huurwoningen en 17% van de sociale huurwoningen is anno 2018 van slechte tot zeer slechte staat, in vergelijking met 9% van de eigendomswohnungen. Opnieuw worden de kwetsbaarste gezinnen het hardst getroffen. Hun minder gunstige financiële situatie dwingt hen om intrek te nemen in het slechte, onderste segment van de private huurmarkt. Zo heeft 37% van de gezinnen die leven van een werkloosheidsuitkering en 26% van de eenoudergezinnen te kampen met vochtproblemen, deze cijfers zijn sinds 2013 onveranderd. Het aandeel woningen zonder klein comfort op de private huurmarkt is zelfs toegenomen (1,8% naar 5,5%).

21% van de eigenaars versus 3% van de private en sociale huurders zijn gehuisvest in een woning die gebruik maakt van her-

nieuwbare energie. Ook inzake muur-, dak- en vloerisolatie zijn grote verschillen tussen eigenaars en huurders. Op de private huurmarkt werd meer inspanning geleverd, maar er is nog een verschil van 10% met eigendomswohnungen. Sociale woningen hinken helemaal achterop met een verschil van 15%.

De woonzaak

Een breed samenwerkingsverband van meer dan 28 organisaties en 42 academici trekt aan de alarmbel. Ook het Vlaams ABVV ondertekent mee 'de woonzaak'. Wij roepen beleidsmakers op om de wooncrisis aan te pakken en werk te maken van een beleid dat inzet op duurzame eigendomsverwerving, een volwaardige private huurmarkt en een veel ruimere sociale huurmarkt.

Onze overheid zet al decennialang buitenproportioneel in op eigendomsverwerving. Er gaat jaarlijks 1,65 miljard euro naar de woonbonus. Die komt vooral terecht bij mensen die zich al een woning kunnen veroorloven en drijft de woningprijzen kunstmatig op. Terwijl de kwetsbaarste gezinnen op de private huurmarkt in de kou blijven staan.

De woonzaak wil een verschuiving van eigendomszondersteunende maatregelen naar de sociale en private huurmarkt. Op korte tot middellange termijn moeten we tot een verdubbeling van het aantal sociale huurwoningen komen. Sociale huurwoningen zijn het meest robuuste systeem om het recht op wonen te garanderen voor laagste inkomensgroepen.

Als er volgende legislatuur geen rechtvaardiger woonbeleid komt, zal 'De Woonzaak' in het najaar een procedure opstarten bij het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR).

elisabeth.geenen@vlaamsabvv.be

Kwestie overheidsschuld centraal plaatsen in openbaar debat

Met het oog op de verkiezingen van mei 2019 en de toekomstige verkozenen plaatst het platform ACiDe (Burgeraudit van de schuld in België, waarvan het Waals ABVV deel uitmaakt) de schuld kwestie centraal in het openbaar debat.

Van bovenaf uit de crisis geraken impliceert dat er wordt nagedacht over geloofwaardige oplossingen om de schuldenlast drastisch te verlichten en het harde besparingsbeleid te stoppen. Daarom stelt het platform oplossingen voor het federale en gewestelijke niveau voor. Focus op de eisen van ACiDe voor Wallonië.

Enkele vaststellingen op Waals niveau:

- bij de Waalse overheidsschuld springt één zaak meteen in het oog: het is zeer moeilijk, zelfs onmogelijk, om duidelijke en nuttige informatie te vinden voor een burgeraudit.
- de geconsolideerde overheidsschuld (schuld van het gewest stricto sensu + schuld van de Waalse overheidsinstellingen + schulden gewaarborgd door het gewest) is tussen 2008 (het begin van de financiële crisis) en 2015 bijna verdubbeld, van €11 naar €21 miljard. Twee factoren verklaren voornamelijk deze stijging: de redding van de banken en de rampzalige economische gevolgen van de financiële crisis met een negatief effect op de federale en Waalse overheidsfinanciën.
- de Waalse schuld kost de Walen veel geld: 5% van de begroting gaat naar de betaling van intresten.
- net als de meeste overheidsinstanties besliste het Waals gewest zich meer te richten tot de financiële markten voor krediet.
- het federaal besparingsbeleid straft Wallonië op twee niveaus af. Het besparingsbeleid op federaal niveau veroorzaakt immers overall een vertraging van de economische activiteit en een vermindering van de globale koopkracht van de werknemers. De levensstandaard en de koopkracht van Walen en Brusselaars zijn immers lager dan die van de Vlamingen (Vlaanderen benadert de volledige tewerkstelling). De meeste besparingsmaatregelen wegen verhoudingsgewijs zwaarder door in Wallonië en Brussel.
- de Waalse schuld dient ook als excuus om de burgers (m/v) nog hardere besparingen op te leggen.

Eisen van het platform ACiDe voor het Waalse niveau:

Op basis van bovenstaande vaststellingen stelt het platform ACiDe vijf oplossingen voor:

1. Duidelijkheid en transparantie verwerven om een audit uit te voeren. Er moet de grootste transparantie zijn over de oorzaken van de grote schuldenlast van de overheidsbesturen, ook van de deelstaten.
2. Het federaal beleid dat een rechtstreekse impact heeft op de Waalse financiën veranderen. Ondanks de overheveling van belangrijke bevoegdheden heeft het federale niveau nog steeds talrijke 'sleutels' in handen.
3. De fiscale hefboomen op Waals niveau – zelfs al zijn ze onvoldoende – gebruiken om sociale ongelijkheid te verminderen.
4. De investeringen beschermen en stoppen met de harde besparingen. Dit vergt de herziening van bepaalde verdragen om het begrotingskeurslijf losser te maken zodat staat, deelstaten en gemeentes zouden blijven investeren in sleutelsectoren van socio-economische ontwikkeling en in de transitie naar een koolstofarme economie.
5. Een Waalse overheidsbank (of investeringskas) oprichten, waar dienstverlening aan de gemeenschap primeert op winstbejag, en een beroep doen op het spaargeld van de Walen.

Voor meer info over de eisen op federaal niveau van het platform voor een burgeraudit van de schuld en voor het volledig memorandum: www.fgtb-wallonne.be/presse/actualites/acide-propositions.

olivier.bonfond@cepag.be

Fiscaliteit ... in videofimpjes

Na de stembus, de belastingaangifte ... Dit is voor het Waals ABVV de gelegenheid om het opnieuw over fiscaliteit te hebben, en wel via twee videofimpjes en een pedagogisch dossier.

Het klopt, fiscaliteit is niet echt een sexy thema ('te ingewikkeld', 'dat interesseert niemand' ...), maar we mogen niet vergeten dat de belastingen een belangrijke hefboom zijn voor het verdelen van de rijkdom, in de strijd tegen ongelijkheden en voor de financiering van de openbare diensten.

België is een land dat voor de enen een belastingparadijs is en voor anderen een sociale hel. Zijn beide dan met elkaar verbonden? Ja, natuurlijk. En precies dat wordt nu uitgelegd in onze beide videofimpjes en in het bijhorende pedagogisch dossier...

Ontdek, bekijk, lees en verspreid op www.fgtb-wallonne.be en op www.facebook.com/FGTBwallonne

Elke week: Opinions FGFB op de radio

Vijf minuten zendtijd, een actueel thema, een interview. Elke donderdag op La Première – RTBF vlak na het laatavondsnieuws van 23 uur. Maar ook online op www.fgtb-wallonne.be of op www.soundcloud.com/fgtbwallonne

Waals ABVV en CEPAG op Facebook.

Aarzel niet, bekijk onze Facebook-pagina's, like ze, geef commentaar en deel.

Volg ook het Waals ABVV (het FGFB Wallonne) op Twitter

1 mei in de DRC

Op 1 mei nodigt de Congolese regering traditiegetrouw de vakbonden uit op de officiële festiviteiten. Vorig jaar weigerden de vakbonden hieraan deel te nemen omdat de regering zijn engagementen uit de tripartiete overeenkomst rond het interprofessioneel gewaarborgd minimumloon niet was nagekomen. Dit jaar bood 1 mei de vakbonden de gelegenheid om hun bezorgdheden over te maken aan de nieuwe president, Félix Tshisekedi.

Guy Kuku, voorzitter van CDT Congo (partner van ISVI in de coördinatie van de vakbonden UFF - l'Union Fait la Force) nam het woord namens de Intersyndicale (de 11 meest representatieve vakbonden die, in het kader van de nationale sociale dialoog, onderhandelen in naam van de werknemers in de privésector).

Allereerst moeten twee dossiers opnieuw van start gaan: de omkadering van de onderaanneming met waarborgen voor de werknemersrechten en het invoeren van het interprofessioneel gewaarborgd minimumloon, zoals afgesproken. Wat de strijd tegen de ongelijkheid betreft (in een van de meest grondstofrijke landen ter wereld): de vakbonden veroordelen de persoonlijke verrijking van de politieke klasse (70 procent van de nationale begroting wordt besteed aan het betalen van de politici, terwijl die slechts twee procent van de bevolking uitmaken) en ze stellen voor om de lonen te verhogen om zo de consumptie aan te zwengelen en het bbp te vergroten.

Verder vragen de vakbonden ook een ontmoeting met de president. Zo'n ontmoeting heeft niet meer plaatsgevonden sinds ... Mobutu.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

CETA: wettelijk maar dodelijk

Vanuit juridisch oogpunt stelt volgens het in april 2019 door het Europees Hof van Justitie uitgebrachte advies de ICS-arbitrage (International Court System) voorzien in CETA a priori geen enkel probleem. Wat de beleidskeuzes betreft, blijft CETA echter wél problematisch.

Het beschermt de internationale rechten van economische en financiële operatoren via efficiënte sanctiemechanismen, maar niet de internationale in de IAO-normen opgenomen werknemersrechten. De schending van deze normen wordt nochtans vaak gebruikt als instrument voor oneerlijke concurrentie en sociale dumping.

Het beschouwt reglementeringen die werknemers beschermen, als mogelijke belemmeringen van de 'vrijhandel' en creëert het risico van een neerwaartse nivellering via de procedures van 'reglementaire convergentie'.

In naam van de liberalisering van de financiële diensten beperkt het de mogelijkheid om regulerende maatregelen te nemen ter preventie van een nieuwe crisis en de vele daaruit voortvloeiende besparingsmaatregelen en de sociale regressie. Het moedigt

privatiseringen aan of begrotingsbesparingen in de openbare diensten en diensten van algemeen belang.

Het kan nu de weg banen voor soortgelijke akkoorden: de verdragen met Vietnam, Singapore, Indonesië, Australië, Japan ...

Kortom, de wereldorde voor economische en financiële operatoren, maar de wet van de jungle voor werknemers. En waarom? De hemel op aarde volgens de privéconsultants betaald door de Europese Commissie, maar een neutrale, zelfs negatieve impact op de werkgelegenheid en de lonen volgens verschillende universitaire studies. Een explosie van het handelsverkeer, volgens onze regering. Maar in wiens voordeel, in wiens nadeel, herverdeeld naar wie, volgens welke onzichtbare hand?

De parlementen gevormd na de (volgende) verkiezingen zullen zich moeten uitspreken over dit soort verdragen waartegen het ABVV zich verzet. Er bestaan immers alternatieven voor sterk en sociaal beleid wereldwijd.

thierry.aerts@abvv.be

Rana Plaza: never again!

Zes jaar is het al geleden dat het Rana Plaza-complex instortte. Tijdens de ramp lieten 1.138 mensen het leven. De instorting van de kledingfabriek in Bangladesh zorgde voor een schokgolf doorheen de sector. Die leidde tot het Bangladesh-akkoord rond brandpreventie en veiligheid van gebouwen. Publieke verantwoordiging werd omgezet in maatregelen.

Zes jaar na de ramp werd in Brussel actiegevoerd. Schone Kleren Campagne, achACT en haar ledenorganisaties – waaronder het ABVV – organiseerden een macabere modeshow om de mensenrechtenschendingen onder de aandacht te brengen:

- schending van het recht om veilig te leven en te werken, zoals in de fabrieken van het Rana Plaza-complex;
- schending van het recht op een leefbaar loon, bijna overal in de kledingindustrie, zowel in Azië als in Europa, en zelfs binnen de Europese Unie;
- schending van het recht om zich vrij te verenigen en collectief te onderhandelen, zonder bang te zijn voor represailles.

Daarnaast schreven de organisaties een brief naar de partijvoorzitters waarin gevraagd wordt om dringend werk te maken van een wet die bedrijven verplicht de mensenrechten te respecteren in hun toeleveringsketen en hen juridisch aansprakelijk stelt indien ze in gebreke blijven. In Echo van vorige maand werd al een artikel gewijd aan de wet op waakzaamheidsplicht. De vrijwillige engagementen die multinationals de afgelopen jaren namen, brachten weinig zoden aan de dijk. Er zijn te weinig incentives voor bedrijven om te ondernemen met respect voor de mensenrechten in hun keten. In Frankrijk, Luxemburg, Zwitserland, Finland en Groot-Brittannië werden initiatieven genomen of wordt er ten minste een publiek debat gevoerd over de kwestie. Het is hoog tijd om ook in België een versnelling hoger te schakelen. Rana Plaza: never again!

frederik.cappelle@ifsi-isvi.be